

Skýrsla UNICEF - teymi Víkurskóla

Teymið í vetur skipuðu:

Svava Margrét Ingvarsdóttir, Ásrún Ágústsdóttir, Björk Gunnbjörnsdóttir, Stefán Örn Kárasón, Hlynur Örn Arnarsson og Eydís Birta Aðalsteinsdóttir.

Hvað er UNICEF og Barnasáttmálinn

Réttindaskóli UNICEF (e. Child Right Schools) er hugmyndafræði og hagnýtt verkefni fyrir skóla- og frístundastarf sem tekur mið af samningi Sameinuðu þjóðanna um réttindi barnsins. Barnasáttmálinn, eins og hann er iðulega nefndur, miðar að því að auka virðingu, vernd og framkvæmd mannréttinda. Leik- og grunnskólar, frístundaheimili og félagsmiðstöðvar sem vinna verkefnið leggja sáttmálann til grundvallar í öllu sínu starfi hvað varðar skipulagningu, stefnumótun og starfsháttum.

Tilgangur

UNICEF gegnir mikilvægu hlutverki til að stuðla að innleiðingu Barnasáttmálans um allan heim. UNICEF vinnur með ríkisstjórnnum, samtökum og samfélögum til að tryggja að réttindi barna séu virt og að öll börn fái tækifæri til að njóta þeirra réttinda sem sáttmálinn kveður á um.

Mikilvægi

Barnasáttmálinn hefur verið mikilvægur í að bæta stöðu barna um allan heim og hefur stuðlað að verulegum framförum á réttindum barna á ýmsum sviðum. Hann er grundvallar plagg fyrir alla sem vinna að réttindum barna.

Markmið

Markmið Réttindaskóla er að byggja upp lýðræðislegt umhverfi með því að rækta með markvissum hætti þekkingu, leikni og viðhorf sem hjálpar börnum að verða gagnrýnir, virkir og hæfir þátttakendur í nútímasamfélagi. Með þetta að markmiði eru grunnforsendur Barnasáttmálans útgangspunktur fyrir allar ákvarðanir í skóla- og frístundastarfi auk þess sem þær endurspeglast í samskiptum barna, ungmenna, kennara, frístundaráðgjafa og annars starfsfólks.

Skólar, frístundaheimili og félagsmiðstöðvar sem innleiða verkefnið, vinna að því að ná fimm markmiðum sem byggja á Barnasáttmálanum. Aðgerðaráætlun er unnin út frá markmiðum verkefnisins og gott er að hugsa öll verkefni og aðgerðir út frá því hvernig þær styðja við markmiðin fimm.

Markmiðin eru eftirfarandi:

1. auka þekkingu á réttindum barna.
2. aukið lýðræði.
3. skapa eldmóð fyrir réttindum barna.
4. Barnasáttmálinn sé hluti af daglegu starfi.
5. samstarf út frá þörfum barnsins.

Framkvæmd innleiðingarinnar

Í vetur héldum við áfram innleiðingarferlinu í að Víkurskóli verði Réttindaskóli UNICEF. Tókum við þátt í vinnustofum á vegum Réttindaskóla UNICEF. Lögðum fyrir öryggis- og aðgengiskönnun fyrir starfsfólk og nemendur, ásamt stöðukönnun hjá nemendum. Haldnir voru nokkrir fundir í teyminu og með Unni og Marín hjá UNICEF yfir skólaárið. Réttindaráð var stofnað um áramótin 2026 og hittist ráðið vikulega á fundum. UNICEF hefur einmitt hvatt til þess að fá fleiri verkefni sem snúa að unglingastiginu þar sem eitthvað er lítið til af þannig verkefnum.

Út frá könnununum var kortlagt hvað við vorum að gera vel og hvað þarf að bæta.

Út frá því var unnin aðgerðaráætlun að innleiðingu okkar.

Til að auka samvinnu milli Vígyn og Víkurskóla var ákveðið að sameina viðburðastjórnun sem var á vegum skólans og Nemendaráð sem var á vegum Vígyn.

Innleiðingarferli

Ásrún, Björk og Hlynur frá félagsmiðstöðinni fóru á framhaldsnámskeið hjá UNICEF Akademíunni haustið 2025. Markmið fyrir árið 2025-2026 var að gera stöðumat, safna upplýsingum og vinna síðan aðgerðaáætlun. Stöðumatið miðar að því að safna upplýsingum um þekkingu starfsfólks og barna á réttindum og kanna hversu örugg börn upplifa sig. Stöðumatið er grundvöllur fyrir umbætur sem eru síðan settar í aðgerðaráætlun.

Áætlun vetrar

1. Kanna þekkingu og fá stöðumat allra starfsmanna og nemenda skólans
2. Fá upplýsingar frá kennurum hvað og hvernig þeir eru að vinna með Barnasáttmálann.
3. Búa til aðgerðaáætlun út frá niðurstöðum stöðumatsins og ákveða næstu skref fyrir skólaárið 2025-2026.

Mat eftir veturinn

- ☐ Í haust var því framfylgt að starfsfólk skólans hefði lokið stöðukönnun.
- ☐ Í haust tóku nemendur skólans fyrri stöðukönnun.
- ☐ Lögð var fyrir aðgengis- og öryggiskönnun í öllum árgöngum skólans auk starfsmanna skólans og félagsmiðstöðvarinnar á haustönn.
- ☐ Allt nýtt starfsfólk skólans hlustaði á kynningarmyndbandið, Réttindi og frístund og fengu diploma fyrir þátttökuna. [Innleiðingarhringur Réttindaskóla- og frístunda | UNICEF Akademían](#)
- ☐ Kennarar héldu áfram að vinna með Barnasáttmálann á ýmsan hátt í Uglu.
- ☐ Réttindaráð var stofnað um áramótin 25/26.
- ☐ Lagt var fyrir kennara að tengja Barnasáttmálann við sitt námsefni.
- ☐ Kynna verkefnið fyrir foreldrum 7. bekkjar þegar þau koma á kynningarfund skólans á vorönn.
- ☐ Seinni stöðu- og öryggiskönnunin lögð fyrir í maí. Mætti skoða í samræmi við jákvæðu hlutina og skoða hvað er vel gert til þess að bera saman og fá heildrænni mynd.
- ☐ Settum saman aðgerðaáætlun út frá niðurstöðum stöðumatsins.

Næstu skref fyrir skólaárið 2026-2027

Eitt af fyrstu skrefunum í innleiðingu Réttindaskóla og -frístundar er stöðumat með starfsfólki og börnum. Stöðumatið leggjum við fyrir í upphafi innleiðingar og svo aftur þegar kominn er tími á úttekt fyrir viðurkenningu sem verður haustið 2026. Þannig næst mæling á þekkingu og getum við betur metið árangur innleiðingarinnar.

Á komandi skólaári verða nokkrir nemendur sem eru í Réttindaráði einnig í Skólaráði til að ná heildrænni nálgun á mótun skólaumhverfisins en í Skólaráðinu sitja meðal annars foreldrar. Þetta er gert með það í huga að auka aðgengi að fundum og um leið auka áhrif og skilvirkni ráðanna.

- ☐ Kynna fyrir foreldrum 7. bekkjar (börn fædd 2013) að við séum í innleiðingarferli að verða Réttindaskóli UNICEF og Réttindaráð þegar þau koma á kynningarfund skólans á vor- og haustönn 2026.
- ☐ Gæða meira lífi í upplýsinga vegg UNICEF.
- ☐ Leggja öryggiskönnun aftur fyrir í september í umsjónahópum.
- ☐ Tengja Réttinda- og Skólaráðið saman til að styrkja rödd og skoðanir nemenda. Þannig væru einhverjir nemendur í báðum ráðum og foreldrar í Skólaráði því einnig í Réttindaráði.
- ☐ **Mikilvægt er að fá Uglu kennara inn í teymið til að vinna þess verði skilvirkari inn í nám nemenda.**
- ☐ Stefán Örn Kárasón, Hlynur Örn Arnarson og Eydís Birta Aðalsteinsdóttir (Kristín Lilja í fæðingarorlofi) frá félagsmiðstöðinni eru fulltrúar þeirra og eru með í þessu verkefni.
- ☐ Nota gátlista Réttindaskólans til að styðjast við fyrir innleiðingarferlið sem á að ljúka í október 2026. Allar upplýsingar og gögn er varða verkefnið er hægt að nálgast inn á google drive. Marín Rós Eyjólfsdóttir (Unnur Helga Ólafsdóttir í leyfi) og heldur utan um verkefnið og er tengiliður við skólana hjá UNICEF.
- ☐ Mikilvægt er að kynna markvisst fyrir foreldrum og nemendum að við séum á þessari vegferð.
- ☐ Leggja fyrir einstaklings könnun í byrjun haustannar um endurmat á stöðumati fyrir nemendur og starfsfólk. <https://emea.dcv.ms/56t1CwzNAz>
- ☐ Réttindaráðið er valgrein, sjá hvernig aðsókn er hjá nemendum, 2-3 úr hverjum árgangi.
- ☐ Fá yfirsýn frá kennurum hvernig verkefni þeirra tengjast Barnasáttmálanum og skrá hvaða greinar Barnasáttmálans þeir eru að leggja áherslu á.

- ☐ UNICEF-teymið skilar inn skýrslu í lok skólaárs.
- ☐ Þann 1. október þarf að vera búíð að skila inn lokaskýrslu. - Ákveðið skýrsluform frá UNICEF.
- ☐ Öryggis og aðgengis könnun svarað í Heimspeki með nemendum í 8. og 9. bekk.